

בית

הבובות

לפעמים נראה כי עורך הדין בני דון-יחיא נקלע בטעות למערכת המשפטית. הוא משחק במופע סטנד-אפ פרי עטו, מתארח בטלוויזיה, כותב ספרים, אוהב לצטט משוררים וסופרים, ובמשרדו ניצבות בובות המזכירות תיאטרון ילדים. והוא, אם במקרה תהיתם, השחקן הראשי • **תמי חסכלברג** • **צילום: עופר חן**

מחייכים, צוחקים ומתרגשים. אמירותיו מושחזות כתער, אך מלאות הומור וחמלה (ראו מסגרת), ובעיקר גורמות לרוב הזוגות לזהות את עצמם בסיטואציות המתוארות, ואפילו - מי היה מאמין - למצוא את הזווית ההומוריסטית.

“כל כך הרבה שנים אני מתעסק במשפחות מתפרקות”, אומר דון-יחיא, “רואה אנשים בשעתם הקשה ועוקב אחרי ילדים שנפגעו מקריסת הזוגיות של הוריהם. לכן הרגשתי צורך גם להעלות חיוכים על פניהם של האנשים היושבים מולי במופע, ובתוך כך להעביר גם מסר: שזוגיות יכולה להיות דבר נפלא, ושהנישואים הם המוסד שמעניק את המרב ואת המיטב - אם יודעים לתפעל אותו כראוי.”

מלבד מופע הסטנד-אפ שלו, דון-יחיא הוא אורח קבוע בעולם התקשורת, החל מהופעות בטלוויזיה וברדיו וכלה בכתיבת ספרים מתוקשרים. כל אלה קירבו אותו באופן טבעי לברנז'ה הבידורית והאמנותית: קליינטים מפורסמים שהגיעו הפכו לחברים, חבר הביא חבר, וכיום ניתן למנות בין אנשי מעגלו החברתי דמויות מוכרות כציפי שביט, אודטה שורר, גבי גזית ומנשה קדישמן. אגב, גם מתים מפורסמים נקשרו לשמו - דודו טופז היה חברו וכך גם אפרים קישון, שאת עיזבונו הוא מנהל עד היום.

דון-יחיא ליווה אותם, כמו מאות ואולי אלפי זוגות נוספים, בדרכם השנייה

מסביב ייהום הסער ומתרכים הזוגות המתגרשים, אך עורך הדין בני דון-יחיא (62), מהמובילים בישראל בתחום דיני משפחה, אופטימי מתמיד. למעשה, אם תשאלו אותו, הסיבה למצב זה נעוצה ברייטינג הנוסק של האהבה, שמעולם לא היה גבוה יותר. “תוחלת החיים הארוכה”, הוא מסביר, “גורמת לאנשים בני 50-60 לומר לעצמם שנתרו להם עוד 20 שנות חיים איכותיות, אז למה להישאר בקן שהתרוקן ולעתים הופך לקן הקוקייה? אנשים שנשחקים בנישואין - זה בלתי אפשרי לא להישחק - מוכנים פחות מבעבר להתפשר על זוגיות פושרת. הם רוצים להרגיש כמו פעם. אדם מתגרש כדי להתרגש, להתאהב שוב, לחיות עם בן זוג שיעשה לו טוב, כמו בשנים הנפלאות הראשונות.”

מעמעמים תאורה

דון-יחיא הוא עורך דין מוערך, אך גם מעין אנתרופולוג המתעד את הזוגיות הישראלית. באמתחתו שבעה ספרים, מופע סטנד-אפ, ובקרוב, הוא מקווה, יועלה מחזה פרי עטו על חיי הזוגיות והמשפחה. כמי שרואה את הנפש האנושית במערומיה ובכאבה על בסיס כמעט יומיומי, יכול היה בוודאי דון-יחיא לנסח כמה אמירות קודרות במיוחד על טבע האדם, אך במקום זאת מוצאים עצמם הקוראים בספריו והצופים במופעיו

"יחד עם זאת, אחרי 35 שנות ניסיון ומאות ואולי אלפי אנשים שפגשתי בשעות הקשות של חייהם, גיליתי שיש קשיים נפשיים שלא הייתי קשוב אליהם מספיק. כיום אני פחות שופט".

מתוך המופע "טובים השניים" של עו"ד בני דון-יחייא

פגישה:

"בעלי ואני היינו מאושרים עשרים וחמש שנים", סיפרה מישהי. "ומה קרה אז?", שאלו. "אז נפגשנו".

קמצנות:

"אשתי רצתה לראות את העולם, אז קניתי לה אתלט".

רווקות:

"איך החבר החדש שלך?". "תודה, יותר טוב". "יותר טוב ממה?". "מכלום".

חיים כפולים:

"למה את מספרת לכולם שאני מנהל חיים כפולים?", מתרעם הבעל. "כי זה נכון", משיבה לו אשתו. "חיים כפולים?!". "כן, את שלי ואת שלך".

טיפול זוגי:

האישה לרופא: "תודה, דוקטור, שהמלצת לבעלי לנסוע לנופש. אלוהים יודע כמה שהייתי זקוקה לזה". שהייתי זקוקה לזה".

לפרטים לגבי כרטיסים מוזלים לחברי "קלאב 50" 03-6939314

לרבנות, אך כל אותה עת נותר נשוי לאשת נעוריו, עורכת הדין רחל דון-יחייא. לשניים חמישה ילדים ושמונה (אוטוטו עשרה) נכדים. כשנשאל בעבר כיצד הוא מצליח לשמור על שלמות נישואיו, ענה בבדיחות הדעת שאם יחליט להתגרש ירצה לקחת אך ורק את עצמו, והוא פשוט לא מסוגל לעמוד בתעריפיו.

ובכן, כנראה שעל אף המצב הכלכלי, עסקיו פורחים. לאחרונה, בתום 35 שנות נישואין, החליטו בני הזוג דון-יחייא לפרק את החבילה הזוגית.

למה התגרשתם?

"אין סיפור דרמטי. הגענו למסקנה שייטב לנו בנפרד".

הגירושין השפיעו על עבודתך?

"זה גרם לי להאמין עוד יותר בפשרנות, בגמישות - גישה שאני מצדד בה מתמיד. מי שרואה רק את המחיר, לא רואה את המחור, וזו שגיאה. יחד עם זאת, אחרי 35 שנות ניסיון ומאות ואולי אלפי אנשים שפגשתי בשעות הקשות של חייהם, גיליתי שיש קשיים נפשיים שלא הייתי קשוב אליהם מספיק. כיום אני פחות שופט. אני פחות רואה את עצמי כמי שיכול להטיף או לתבוע מאנשים לא ללכת אחרי רגשות כמו כעס או אפילו צורך בנקמה מתונה, או מה שנראה כקטנוניות בעניינים כספיים. אני יודע לתת כבוד לעניינים האלה, בעיקר בשעה שהכעס בשיאו".

ומה המלצתך לאלה הרוצים לשמר את מסגרת הנישואין?

"בגילאי 50 פלוס יש נטייה לא להתקין אור חזק מדי באמבטיה, אלא תאורה מעומעמת המחמיאה הרבה יותר.

כך גם מוסד הנישואין: הביטוי אהבה עיוורת הוא נפלא, ומי שרוצה להאריך את תוחלת נישואיו צריך לחיות בעיוורון חלקי. מומלץ לפקוח את העיניים לרווחה לפני הנישואין, אבל לעצום אותן למחצה אחריהם. אם נסתכל בצורה צלולה מדי על החיים, נראה, קודם כול, את הפגמים שלנו - ומי מעוניין בכך? לא צריך לעלות על בריקדות כל הזמן, כי בדרך כלל מדובר בבריקות מקרטון, בשטויות. אנשים הורסים לעצמם ולאחרים את החיים בגלל מה שנראה להם כעיקרון שאסור לוותר עליו. יהודה עמיחי כתב על כך שורות יפות: "מן המקום שבו אנו צודקים, לא יצמחו לעולם פרחים באביב".

לובשים מסכות

דון-יחייא נולד בתל-אביב, התחנך במוסדות לימוד של הציונות הדתית, וגם כיום הוא חובש כיפה ומגדיר עצמו כדתי מאוזן. "את הביטוי 'מאין יבוא עזרי' אני מעדיף לקרוא כך: 'מעין יבוא עזרי'. אם תוסיפי את האות ע' למילה דת, תקבלי את המילה דעת. אני מאמין שאדם צריך להיות בעל דעת ולא רק בעל דת".

על קירות חדר ההמתנה במשרדו תלויות מתנות מידידי האמנים: ציור של קדישמן, יצירה של יעקב אגם ועבודה של תומרקין. גם בתוך משרדו מחכה לנכנסים הפתעה - למעלה מ-400 בובות של חתן וכלה ("התחלתי לאסוף אותן לפני 12 שנים, ואם תגידי שזה מעט אינפנטילי,

”בגילאי 50 פלוס יש נטייה לא להתקין אור חזק מדי באמבטיה, אלא תאורה מעומעמת המחמיאה הרבה יותר. כך גם מוסד הנישואין: הביטוי אהבה עיוורת הוא נפלא, ומי שרוצה להאריך את תוחלת נישואיו צריך לחיות בעיוורון חלקי”

אבין אותך”) המשקיפות מחויכות ומלאות תום על הדרמות הזוגיות שמתחוללות מולן.

ואפרופו דרמות, קשה להחליט אם לקנא או שמא בדיוק להפך בחוויות שצבר דון-יחייא במסגרת עבודתו. ”דוד אבידן”, הוא אומר, ”היטיב לתאר בשתי שורות את המורכבות הזוגית: ”גבר חי עם אישה חודשים ושנים, יש ביניהם אהבה וחדווה ואיבה וסכינים”.

הפכת לציני.

”אני ציני. אי-אפשר לא להיות כזה כשוראים כמה מסכות אנחנו עוטים על עצמנו בתוך הנישואין, במוסד שאמור להיות הקן המרופד והנעים שלנו. גם במערכות יחסים שמתחילות בגילוי לב ובאינטימיות רבה, המסכות אינן מוסרות. לא רק בגלל שכל בן זוג רוצה להגן על עצמו, אלא בגלל שהפרטנר אינו רוצה לשמוע את האמת. וכאן עולה השאלה הגדולה: לומר אמת בנישואין – האם זה תם, חכם, ואולי מטומטם? במופע שלי אני שואל את השאלה הזאת, ומרבית הצופים אומרים שלא צריך לומר את כל האמת.

תשמעי סיפור: אישה באה למשרדי ואמרה לי שהיא רוצה להתגרש כי בעלה בגד בה. אמרתי לה, אוקיי, תמשיכי, והיא, שחשבה שאני לא מייחס חשיבות לבגידה, התפרצה: אם היה אכפת לו ממני – הוא

לא היה מספר לי. אני לא רוצה להישאר נשואה לו בגלל שהוא רשע, לא בגלל שהוא נואף”.

יש עוד מקרים שמצליחים להפתיע אותך?

”אני כבר כמעט לא מופתע. אבל אחת לכמה זמן קורה משהו שמזכיר לי שאי-אפשר לדעת בעצם כלום ושאסור לשחק את אלוהים. רוצה דוגמה? אישה נכנסה למשרדי. המשרד הוא ארוך, ועד שמגיעים ומתיישבים אני בוחן את שפת הגוף, את צורת ההליכה, אופן הישיבה על הכיסא וכן הלאה, ומגבש כבר דעה על הלקוח. האישה הייתה כחושה והתיישבה בהסנות, והראש שלי עבד: בעל קשה הפוגע בה, היא מדוכדכת וחסרת תיאבון. הרגשתי הזדהות מיידית. היא הציגה את עצמה כרופאה, וזעמי גאה על אותו בעל. גם בעלי רופא, הוסיפה וסיפרה, והתמונה מבחינתי הושלמה: הנשים נפרשות לרגליו, הוא מתפתה ואשתו דועכת. והיא אכן מספרת לי שהיא אנוקטית, ושאם תמשיך לרדת במשקל יתחילו לנשור לה השערות והשיניים והיא לא תוכל לטפל בילדם הקטן. אם אין לה את הכסף הנדרש, אייצג אותה בחצי חינום, חשבת לעצמי.

”ואני רוצה שתעזור לי להתגרש כמה שיותר מהר, סיכמה האישה, כדי שאוכל לחיות עם המאהב שלי”.

עולים על הבמה

מהם הרגעים המכוננים בחייך?

”ראשית – לידת הילדים. אושר שאיני צריך להסבירו ותחושה של המשכיות,

של משפחה. בלי ילדים אין משפחה, גם כשהזוגיות נפלאה.

”ומהצד השני של המטבע – אמא שלי, לילי, שהלכה לעולמה לאחרונה בגיל 95 והייתה אמא אכפתית ללא הפסקה, ואפילו לאחר הגירושין גרתי אצלה. היא הייתה אישה נפלאה ולא קלה, שהחליפה בשנה האחרונה ארבע מטפלות פיליפיניות. במופע שלי אני אומר שהיא הייתה האישה היחידה שאצלה הפיליפיניות התקינו מצלמות.

”אחותי רותי ואני, שהיינו מאוד קשורים אליה, בילינו אתה הרבה בחודשים האחרונים לחייה, כשהיא כבר ביקשה את נפשה למות. ועם כל הקושי, הרגשנו גם תחושה של סיפוק, של אדם שחייב למישהו חוב גדול ופתאום נופלת לידו הזדמנות להחזיר את החוב. החזרנו לה חלק מהקרן שאנחנו חייבים לה, והיה עצוב לדעת שלריבית כבר לא נגיע.

”והיו עוד שמחות קטנות: כשהספר הראשון שלי יצא לאור והחזקתי בו כמו שמערסלים עולל קטן, כשהרשימה הראשונה שלי התפרסמה בעיתון. עד היום, כשאני מתייגע על סיפור ופתאום, בהארה, אני מוצא סיום מפתיע, מתעוררת בי שמחה שאיננה יומיומית”.

ובמה אתה מאמין?

”אני מאמין באהבת אם כאהבה ללא תנאי. אני גם מאמין גדול בעריצותו של הזמן. הכול חולף כל-כך מהר, אז למה כל הסער הזה? למה לקחת ללב יותר מדי? מישהו כבר אמר שבמוקדם או במאוחר כולם מגיעים לרשות הנמלים”.